

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
Гж1.2089/17
08.05.2018 године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија: Јелене Јовановић, председника већа, Ружице Јовановић и Зорице Цветковић чланова већа, у правној ствари тужиље Ш. С. из коју заступа пуномоћник Славољуб Вељковић адвокат из Ниша, против тужене ОШ „Чегар“ из, коју заступа пуномоћник Бојана Стојановић адвокат из, због дискриминације и ради заштите од злостављања на раду, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу 5 П1.14/16 од 15.12.2016.године, у седници већа одржаној дана 08.05.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиље С. Ш. из Ниша и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Нишу 5 П1.14/16 од 15.12.2016.године.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је тужена у периоду од 24.01.2013.године до подношења тужбе 22.07.2013.године систематски проводила дискриминацију и злостављање тужиље на раду и то тако што тужиљи није утврдила статус у погледу рада са пуним или непуним радним временом и није утврдила структуру

и распоред обавеза у оквиру радне недеље, што је упутила на лекарски преглед ради утврђивања њене психичке и здравствене способности, ускратила јој и није омогућила уобичајене услове за рад, средства за рад у односу на радни простор и техничку опремљеност и тужиљу оптеретила пословима, радним задацима и налозима за рад који су правно и формално неисправни, а директор тужене школе је критиковао и омаловажавао тужиљу без разлога, те да се туженој забрани да убудуће врши дискриминацију и злостављање на раду, да тужиљи утврди статус у погледу рада са пуним или непуним радним временом, омогући јој адекватан радни простор и услове за рад, као и да јој на име нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због нарушеног угледа, части и слободе и претрпљеног страха исплати износ од 200.000,00 динара и да се оваква пресуда објави у листу „ Народне новине“ Ниш.

Ставом другим изреке, наложено је тужиљи да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 249.300,00 динара

Против наведене пресуде благовремено је жалбу изјавила тужиља побијајући је у целости из свих законских разлога предвиђених у одредби чл.373.ЗПП, са предлогом да другостепени суд побијану пресуду преиначи у смислу жалбених навода.

Испитујући побијану пресуду сходно чл. 386.ЗПП („Служ.гл.РС“ бр.72/11 и 55/14), Апелациони суд у Нишу је нашао:

Жалба тужиље је неоснована.

У проведеном поступку и првостепеној пресуди нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 ст.2 тач.1,2,3,5,7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд пази по службеној дужности, нити повреде из тачке 12. исте одредбе, јер побијана пресуда садржи јасне и довољне разлоге о одлучним чињеницама на којима првостепени суд заснива свој закључак.

Према утврђеном чињеничном стању тужилца је у радном односу код тужене на неодређено време на радном месту стручни сарадник – психолог од 21.08.1992.године. Тужилца је у тужби навела да је иста у периоду од 24.01.2013.године али и раније 2010, 2011 и 2012.године од стране директора тужене Г.Д. систематски психички злостављана, да је исти вршио дискриминацију са циљем да створи неподношљиве услове за рад, како би тужилцу ставио у беспомоћан положај и навео да прекине радни однос. Тужилца наводи да директор школе није испоштовао Закон о основама система образовања и васпитања да донесе решење у погледу статуса рада тужилце и решење о 40-часовној радној недељи у складу са чл.136 овог закона. Да је тужилца решењем тужене бр. 01-74/1 од 13.02.2013.године упућена на лекарски преглед ради утврђивања психичке, физичке и здравствене способности за рад са ученицима, због чега је тужилца понижена пред осталим запосленима и ученицима. Да је решењем тужене бр. 01-46/1 од 24.01.2013.године тужилца привремено удаљена са рада до окончања дисциплинског поступка, а по повратку на рад истој су промењени услови рада, јер јој је промењена канцеларија, која се налази у старом делу школе, која је удаљена од осталих канцеларија стручних сарадника, административних радника, директора, секретара и наставничких канцеларија, да је најхладнија, у којој се осећа неподношљив мирис од неких испарења итисона и отрова за мишеве, да се у истој налази телефон који непрестано звони јер није постављен као локална линија, што је омета у раду, јер зову лица ван школе, да у канцеларији нема штампач и да су кроз исту спроведени електрични каблови. Да је тужилца оптерећена пословима, односно радним задацима, јер је као психолог у школи члан пет тимова: тима за инклузивно образовање, тима за заштиту ученика од злостављања и занемаривања, тима за израду годишњег програма рада школе, за стручно усавршавање и професионалну орјентацију. Да је три године за редом одређена за супервозора на завршном испиту за ученике осмог разреда. Да је дана 26.11.2012.године добила налог од директора школе да сваког дана буде присутна на прва два часа у издвојеном одељењу ОШ у Горњој Врежини због праћења ученице М.К. у школској 2012/2013.години. Такође је навела да је изложена

сталном притиску од стране директора, јер је исти прекида у разговору, не уважава њена стручна мишљења и да је омаловажава на састанцима. Да је иста трпела злостављање на раду од стране директора због тога што је издао налог стручној служби бр. 01-576/1 од 19.11.2010.године којим се психологу школе налаже да до краја школске 2010-2011 године доставља свакодневне извештаје о дневним активностима, а да јој је налогом бр. 01-709/01 од 15.12.2010.године забранио да врши увид у дневнике образовно васпитног рада. Због свега наведеног предложила је да се утврди да је иста трпела злостављање на раду од стране директора тужене у периоду од 24.01.2013.године до подношења тужбе, да се туженој забрани да убудуће врши дискриминацију и злостављање на раду, да тужиљи утврди статус у погледу рада са пуним или непуним радним временом, омогући јој адекватан радни простор и услове за рад, као и да се обавезе тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због нарушеног угледа, части и слободе и пртрпљеног страха исплати износ од 200.000,00 динара и да се пресуда објави у листу „ Народне новине“ Ниш. Суд је у току поступка извео доказ саслушањем сведока С.М., Г.Д., М.В., М.М., С. С., М. С. и Б.С..

Првостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиље, дајући за своју одлуку правилне и јасне разлоге, које прихвата и Апелациони суд.

Према Закону о спречавању злостављања на раду, („ Сл.гл.РС“ бр. 36/10) послодавац је дужан да у циљу стварања услова неопходних за здраву и безбедну радну околину организује рад на начин којим се спречава појава злостављања на раду и у вези са радом и запосленима обезбеђују услови рада у којима неће бити изложени злостављању на раду и у вези са радом од стране послодавца, односно одговорног лица , односно запослених код послодавца (члан 4).

Одредбом чл. 5. истог закона, прописано је да је забрањен било који вид злостављања на раду и у вези са радом, као и злоупотреба права на заштиту од

злостављања.

Злостављање у смислу овог закона, јесте свако активно и пасивно понашање према запосленом или групи запослених код послодавца које се понавља а које има за циљ или представља повреду достојанства, угледа, личног и професионалног интегритета, здравља, положаја запосленог и које изазива страх или ствара непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење, погоршава услове рада или доводи до тога да се запослени изолује или наведе да на сопствену иницијативу раскине радни однос или откаже уговор о раду или други уговор (чл.6). Наиме, за постојање злостављања на раду није битно да се врши једном или са више различитих радњи већ је битно да се радња злостављања понавља.

Одредбом чл.2.Закона о забрани дискриминације, дати су појмови дискриминације и дискриминаторског поступања.

У конкретном случају, првостепени суд је оценом доказа правилно утврдио да према тужиљи радње злостављања нису извршене, да су радње узрок штете, а да је извршилац радње сходно чл. 6. ст. 3. Закона о спречавању злостављања на раду директор тужене Горан Динић, нити да је било дискриминаторског поступања према тужиљи у смислу чл. 2. Закона о забрани дискриминације („ Сл.гл. РС“ бр. 22/2009).

Наиме, саслушани сведок Саша Симић, секретар школе је потврдио да у школској 2012/2013 години цела стручна служба није добила решење о статусу са пуним или непуним радним временом а не само тужиља, због техничког пропуста стручне службе, односно лично секретара, те тужиља није била једина запослена којој није донето наведено решење, већ је у истој ситуацији било више запослених, тако да из наведеног произилази да не постоји дискриминаторско понашање директора према тужиљи нити злостављање на раду, како правилно закључује првостепени суд, нарочито при чињеници да је ове школске године, као

и ранијих година имала пуну норму часова.

То што тужиља ове школске године није добила решење о статусу и о четрдесеточасовној радној недељи, супротно жалбеним наводима, не значи да је послодавац имао намеру да је доведе у подређени положај у односу на друге запослене, да је стави у стање неизвесности и страху за своје радно место и егзистенцију, јер је током поступка тужена своје наводе доказа да није било намере одговорног лица за предузимањем или непредузимањем радњи које имају за циљ или представљају повреду правно заштићених добара из чл. 6. ст. 1. Закона о спречавању злостављања на раду.

Тужиља је такође навела да је упућивањем на лекарски преглед ради утврђивања психичке, физичке и здравствене способности за рад са ученицима, иста понижена пред осталим запосленима и ученицима. Наиме, само упућивање тужиље на лекарски преглед је било последица покретања дисциплинског поступка због сумње да је иста извршила повреду забране и тежу повреду радне обавезе, а не представља понижење, те тужена као послодавац има право да упути запосленог на лекарски преглед у ситуацији када сматра да је то из одређених разлога неопходно, као што је то прописано одредбом чл. 120. ст. 5. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл.гл.РС“ бр. 72/09). Осим тога, из експертизе Завода за здравствену заштиту радника од 16.04.2014.године произилази да према Правилнику о утврђивању професионалних болести („Сл.Гл.РС“ бр. 105/2003) код тужиље није утврђено професионално обољење и да је иста физички и здравствено способна за рад са децом, те су без утицаја на другачије одлучивање у овој правној ствари жалбени наводи тужиље да је директор школе злоупотребио своја овлашћења што је тужиљу без разлога и основа упутио на лекарски преглед ради утврђивања њене психичке и здравствене способности.

Правилан је закључак првостепеног суда да радња тужене, пресељење тужиље у другу канцеларију не представља радњу злостављања или

дискриминаторског понашања, јер је из изјава саслушаних сведока, хигијеничара школе Милојковић Весне и Милојевић Милинка утврђено да се канцеларија тужиље у којој је била смештена након повратка са удаљења не разликује од осталих канцеларија у згради школе, да је иста пре њеног пресељења окречена, очишћена и сређена, да су ову канцеларију пре тога користили и други радници школе, да је и сада користи наставник веронауке и да је и осталим запосленима, у конкретном случају педагогу школе Соњи Марковић мењана канцеларија.

Према Правилнику о систематизацији послова код тужене од 31.10.2012. године, тужиља је у спорном периоду била једини извршилац на пословима школског психолога, а како јој је извршавање радних задатака налагано из оквира њеног описа посла, то не значи да је тиме иста била злостављана на раду, сматрајући да је била преоптерећена радним задацима, с тим што се неосновано жалбом истиче да ове наводе тужиље тужена школа није оспорила, јер их је оспорила и образложила у одговору на тужбу.

Такође, тврдња тужиље да је директор школе Г.Д. омаловажа и безразложно критикује није потврђена од стране саслушаних сведока, већ је само наставник ликовне културе С.Б. навео да је до расправе дошло између тужиље и директора школе на наставничком већу, због посла, функционисања школе и због односа према деци, те се професионална расправа не може третирати личном увредом или омаловажавањем, како правилно закључује првостепени суд, а што је и прописано чл. 13. тач. 6. Правилника о правилима понашања послодавца и запослених у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду („Сл.гл.РС“ бр. 62/19), и то да се не сматрају злостављањем повремене разлике у мишљењима, проблеми и конфликти у вези са обављањем послова и радних задатака, осим ако исти немају за циљ да повреду или намерно увреду запосленог. Осим тога, и из исказа сведока, педагога школе С.М. је утврђено да иста није приметила никакву разлику у понашању директора према тужиљи у односу на друге запослене, да јој се тужиља никада није лично жалила на понашање директора и услове рада, да у разговорима између њих није приметила непримерено обраћање директора

тужиљи на састанцима наставничког већа.

Правилником о програму свих облика рада стручних сарадника („Сл.гл.РС“ „ Просветни гласник “ бр.5/2012), којим је утврђен програм свих облика рада стручних сарадника у установама образовања и васпитања, између осталог и психолога, у којим пословима под ставом девет вођење документације, припрема за рад и стручно усавршавање није наведено да психолог поред вођења евиденције о сопственом раду и осталих послова наведених у истом, не стоји и обавеза психолога да у дневнике образовно васпитног рада врши увид и пише своја запажања, што је тужиља чинила, те по уверењу овог суда тиме што јој је директор тужене забранио увид у дневнике није вршио радњу злостављања према њој.

Правилан је закључак првостепеног суда да је неоснован захтев тужиље на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због нарушеног угледа, части и слободе и претрпљеног страха, јер одлука о овом делу захтева зависи од основаности постављеног тужбеног захтева за утврђење злостављања на раду.

Правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка будући да су исти одређени и одмерени у складу са одредбом чл.153. и 154. ЗПП.

Са изнетих разлога, а на основу чл.390.ЗПП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 08.05.2018. год. Гж.1.2089/17

**Записничар
Наташа Митковић**

**Председник већа-судија,
Јелена Јовановић**

**Судија известилац
Зорица Цветковић**

